

Fysioterapeutene som deltok på Diagnostisk Ultralydscanning - Level 2 skulle igjennom 3 intense dager på Hemsedal for å videreutdanne seg i avansert undersøkelse og ultralydscanning (UL) av skulder og kne.

Kurs i viderekommende Ultralydscanning på Hemsedal

Ett år etter at en liten gruppe norske fysioterapeuter begynte sin utdanning i diagnostisk ultralyd ved Arkadens Fysioterapi & Sundhedscenter i Aalborg, møtes de igjen til nytt kurs. Bak seg har de 3 langhelger i Danmark i løpet av 2009. Denne gangen er nivået hevet og erfaringer fra det siste året skal deles.

Instruktør Marius Fredriksen veileder Terje Skauvik i scanning.

AV FYSIOTERAPEUT KJETIL NORD-VARHAUG
VED APEXKLINIKKEN TERAPISENTER, OSLO

Målet med kurset var å danne en felles plattform for å standardisere den kliniske undersøkelsen, samt utvikle seg videre når det kommer til avansert diagnostikk med ultralyd. Videre skulle deltakerne via gjentatte veiledede scanninger utvikle sitt eget nivå både når det kom til den tekniske delen av undersøkelsen samt tolkningen av de bildene man fikk opp på skjermen.

Instruktør Marius Fredriksen fra Arkadens Fysioterapi har selv flere års erfaring med ultralyd diagnostikk. I Danmark har de allerede utdannet flere kull danske fysioterapeuter, og man har klart å få til en godkjenning via det danske forbundet. Man jobber med en tilsvarende løsning i Norge, hvor både PFF og NFF er involvert i å få til en godkjenning som sikrer et minstekrav til utdanning i denne diagnostiske metoden. I Aalborg er man godt i gang med utdanning av den andre gruppen norske

fysioterapeuter. Og interessen er stigende blant kollegaer over hele Norge.

Med seg til Hemsedal hadde Marius Fredriksen kollega og fysioterapeut Morten Skjoldager. Morten har også jobbet flere år med UL diagnostikk, og har kommet til Norge for å hjelpe norske fysioterapeuter opp på samme nivå. Gunnar Arveschoug fra Vingmed var medarrangør og sto blant annet for utlån av ultralydscannere til kurset.

Kurset var lagt opp med intens undervisning fra 08-12. Fri/skikjøring fra 12-17 og videre undervisning igjen fra 17-20. Alle fikk i «oppdrag» å se etter mulige pasienter i skibakken, da ryktene skulle ha det til at skadefrekvensen i spesielt grønn løype var stor. Det skal legges til at grønn løype er for nybegynnere, og Per Ola Seim fra Skipartuljen kunne fortelle at statistikken var særlig høy på kneskader blant denne gruppen. I de bratteste bakkene (svart løype) forekom det nesten ikke skader, da disse stort sett brukes av erfarne skikjørere.

En blanding av teoretisk undervisning supplert med praktisk trening under veiledning av erfarne instruktører var grunnpilaren i kurset på Hemsedal. Tredje og siste undervisningsdag var forbeholdt pasientundersøkelser med gruppediskusjoner og presentasjon av funn og vurderinger i etterkant.

Deltakerne på kurset kom fra Svolvær i nord til Mandal i sør, fra Ålesund i vest til Lillehammer i øst. I gruppen fant man privatpraktiserende fysioterapeuter med og uten driftstilskudd. De fleste kunne bekrefte at ultralydscanneren allerede var i daglig bruk på klinikken, og at deres praksis hadde endret seg dramatisk siden de startet utdanningen for

ett år siden. Ultralyd gir fysioterapeuten mulighet til å bekrefte eller avkrefte diagnosen satt ved den kliniske undersøkelsen. Man slipper oftere å behandle pasientene basert på en arbeidsdiagnose, men heller basert på en mer konkret diagnose bekreftet med bilder.

Flere av deltakerne på kurset på Hemsedal kunne bekrefte at deres pasienter stadig sjeldnere ble henvist til MR da UL langt på vei kunne gi en fullgod diagnostikk basert på bilder tatt under den statiske og dynamiske undersøkelsen. UL gir terapeuten muligheten til å se inn på sene, muskel og leddsstrukturer som man via den kliniske undersøkelsen mistenker at kan være skadet på en eller annen måte. UL gir terapeuten også muligheten til å vurdere graden av skaden.

Det arbeides med å lage til et nettverk av fysioterapeuter i Norge som er utdannet til å benytte ultralyd i diagnostikken. Faggruppen er ikke tjent med at dette kun blir et verktøy som er forbeholdt noen få, sier Marius Fredriksen. Han forteller videre at statusen til alle fysioterapeuter i Norge vil øke i takt med antall som tar i bruk ultralyd i sitt diagnostiske arbeid. Pasientene blir mer og mer bevisst på viktigheten av rask utredning, og på raskest mulig rehabilitering. De blir også stadig mer oppmerksom på hva slags behandling de får, sier Fredriksen.

I dag benyttes UL av en håndfull fysioterapeuter i Norge. Faktisk så skal det ikke så mange fysioterapeuter til før vi er den største gruppen som benytter UL til å diagnostisere muskel- og skjelett lidelser. Overaskende nok er det slik at mange fysikalsk medisinere i Norge ikke bruker UL, noe som gjør dem helt

Kenneth Holte forsøker å se om Terje Skauvik har pådratt seg en «runners knee»

avhengig av annen billediagnostikk. UL gir 5 ganger bedre oppløsning på bildene sammenlignet med MR, og er derfor et betydelig bedre verktøy for å bedømme kvaliteten på blant annet senevev. Gunnar Arveschoug fra Vingmed kan fortelle at utviklingen av ultralydteknikken går svært raskt. Det arbeides nå med å forbedre teknikken i proben som sender ut lydbølgene slik at vi etter hvert vil se maskiner som gir enda bedre bilder enn vi kan få til i dag. I tillegg finnes det knapt begrensninger på hvor langt man kan utvikle programvaren som skal tolke lydbølgene og gi oss et fornuftig bilde på skjermen.

Det er mulig å få UL scannere med god billedkvalitet fra rundt 200 000 og oppover. En maskin i dette prissegmentet er mer enn bra nok til bruk av norske fysioterapeuters i sin kliniske praksis, sier Arveschoug.

Scannere:

Det er i dag flere leverandører på markedet som tilbyr ultralydscannere, og som markedsfører dette inn mot fysioterapeuter.

Hva slags scanner man burde velge er opp til den enkelte terapeut å vurdere. Men som med mye annen teknologi så får man ofte det man betaler for. Høyere pris gir bedre bilder.

Et minstekrav er at skanneren må arbeide i området 8-12 MHz og ha fargedopplerfunksjon for å kunne se på grad av vaskularisering.

Informasjon om ultralydscanning i Norge:

www.ultralydscanning.no

Tett veiledning og faglig diskusjon er en sentral del i Level 2 kurset på Hemsedal.